2024/2256

10.10.2024.

REZOLUCIJA (EU) 2024/2256 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 11. travnja 2024.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER) za financijsku godinu 2022.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER) za financijsku godinu 2022.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir Tematsko izvješće br. 03/2023 Europskog revizorskog suda;

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0120/2024),

A budući da je prema izvještaju o prihodima i rashodima ([1]) Agencije za financijsku godinu 2022. njezin konačni proračun iznosio 24 827 843 EUR, što je povećanje od 5,25 % u odnosu na 2021. godinu; budući da se proračun Agencije financira uglavnom iz dvaju izvora prihoda, odnosno iz prikupljenih naknada i doprinosa iz općeg proračuna Unije;

B budući da Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije za financijsku godinu 2022. („izvješće Revizorskog suda”) izjavljuje da je dobio razumno jamstvo da je godišnja računovodstvena dokumentacija Agencije pouzdana te da su temeljne transakcije zakonite i pravilne;

Proračunsko i financijsko upravljanje

1. prima na znanje da je praćenje proračuna tijekom financijske godine 2022. rezultiralo stopom izvršenja proračuna od 99,26 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, što je povećanje od 5,20 % u odnosu na 2021.; prima na znanje da je stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanja za tu godinu iznosila 70,12 % (čime nije ostvaren zacrtani cilj Agencije od 75 %), što predstavlja smanjenje od 4,16 % u odnosu na 2021. godinu;

2. sa zabrinutošću napominje da je Agencija imala visoku stopu prijenosa odobrenih sredstava za preuzimanje obveza nekoliko uzastopnih godina, 7,2 milijuna EUR 2022. (29,4 %), što je blago povećanje u odnosu na 2021. (29,9 %); podsjeća da je tijelo nadležno za davanje razrješnice zatražilo od Agencije da riješi to pitanje; primjećuje nadalje 5,5 milijuna eura (tj. 66,2 %) odobrenih sredstava u okviru glave III., koja se odnose na operativne rashode, uglavnom temeljne aktivnosti Agencije u skladu s Uredbom (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) (66,4 % za 2021. godinu). inzistira na tome da bi opetovane visoke stope prijenosa mogle upućivati na postojanje strukturnog problema, nezadovoljavajuće proračunsko planiranje, kao i na moguće nepoštovanje proračunskog načela jedne godine. napominje da je Agencija 2023. za svoje upravitelje u proračunskim linijama uvela informativne tromjesečne sastanke koji se provode prije svake revizije proračuna s ciljem poboljšanja planiranja proračuna i pravodobne provedbe proračuna i plana javne nabave u skladu s načelom jedne godine;

Uspješnost

3. napominje da je uprava Agencije, kao i prethodnih godina, pratila postizanje ciljeva programa rada pomoću ključnih pokazatelja uspješnosti Agencije i tzv. sustava semafora Agencije; također napominje da, prema Agenciji, većina ključnih pokazatelja uspješnosti obično ostaje ista iz godine u godinu kako bi se osigurala dosljednost u usporedbi, ali se ciljevi koje treba ostvariti u predmetnoj godini utvrđuju na godišnjoj osnovi; međutim, preporučuje da se Agencija pozabavi pokazateljima koji još nisu ostvareni ili s kojima se kasni te da redovito prilagođava ključne pokazatelje uspješnosti kako bi optimizirala svoju uspješnost;

([1]) SL C 38, 31.1.2023., str. 87.
([2]) Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1.).

4. primjećuje da je 82 % programa rada ostvareno ili ostvareno uz male probleme te da 18 % nije ostvareno ili da su povezane zadaće izgubile prednost ili su odgođene zbog ograničenja dostupnih ljudskih resursa; preporučuje da Agencija ponovno procijeni izvedivost programa rada u odnosu na dostupne ljudske resurse, s obzirom na to da se i prethodnih godina pokazalo da je ograničenje ljudskih resursa čimbenik koji objašnjava provedbu programa rada; nadalje napominje da su ispunjeni ciljevi ključnog pokazatelja uspješnosti, uz iznimku stope odobrenih sredstava za plaćanja koja je 2022. dosegnula 70,1 % (cilj 75 %) u usporedbi sa 65,9 % 2021.;

5. potvrđuje da je zbog ruske invazije na Ukrajinu došlo do izvanrednih mjera politika za očuvanje energetske sigurnosti opskrbe i zaštite potrošača, što je dovelo do povećanja odgovornosti Agencije te na različite načine utjecalo na rad Agencije; napominje da je u tom kontekstu Agenciji tijekom godine dodijeljeno nekoliko dodatnih sveobuhvatnih zadataka (npr. objava završne procjene veleprodajnog tržišta električne energije u EU-u, objava procjene ili referentne vrijednosti cijene ukapljenog prirodnog plina i primjena mehanizma za korekciju tržišta); pozdravlja napore koje je Agencija uložila u ispunjavanje tih dodatnih zadataka i dodatnu potporu tvorcima politika u visokocjenovnom energetskom okruženju;

6. prima na znanje opažanje Revizorskog suda iz njegova tematskog izvješća 03/2023 o unutarnjem tržištu električne energije koje se odnosi na nedostatke u okviru Agencije za praćenje i izvješćivanje; podsjeća da, iako se u godišnjim programima rada Agencije dosljedno navodi da je praćenje ključna zadaća, programi rada nisu dovoljno jasni kako bi se pojasnilo kako se planira praćenje i izvješćivanje, unatoč obvezi Agencije da predstavi sva očekivana ostvarenja; ističe da bi to moglo narušiti odgovornost Agencije, a moglo bi i otežati dionicima da razumiju potrebe za podatcima Agencije i da sudjeluju u praćenju provedbe.

Učinkovitost i rezultati u tom području

7. primjećuje da Agencija redovito ponovno procjenjuje, optimizira i pojednostavnjuje svoje potporne funkcije i administrativne postupke na različite načine: razmjena znanja i uvođenje najboljih praksi iz drugih agencija, preispitivanje, dokumentiranje i automatizacija određenih procesa te centralizacija određenih funkcija podrške;

8. prima na znanje da je Agencija provela analizu aktivnosti radnog opterećenja uz potporu vanjskog konzultantskog društva kako bi procijenila svoje trenutačno stanje raspodjele zadataka/aktivnosti i utvrdila moguće organizacijske nedostatke i probleme, kao i prostor za sinergije i poboljšane raspone kontrole i dodjele zadaća; napominje da je to rezultiralo akcijskim planom koji se prati tijekom sastanaka višeg rukovodstva i posebnih sastanaka u tu svrhu;

9. pozdravlja činjenicu da se Agencija koristi nizom informatičkih alata za postupke javne nabave (portal za e-podnošenje ponuda, portal za e-natječaje, e-Obavijesti i e-fakturiranje za račune u okviru ugovora DIGIT); napominje da Agencija također koristi Sysper, ARES (uključujući kvalificirani elektronički potpis) i MiPS; poziva Agenciju da dodatno razvije svoje unutarnje procese koristeći se digitalizacijom, posebno kada ona stvara učinkovitost i uštede u operativnim troškovima;

10. podsjeća na važnost povećanja digitalizacije Agencije u pogledu unutarnjeg djelovanja i upravljanja, ali i kako bi se ubrzala digitalizacija postupaka; naglašava da Agencija u tom pogledu i dalje treba biti proaktivna kako bi se izbjegao digitalni jaz među agencijama; međutim, skreće pozornost na potrebu za poduzimanjem svih potrebnih sigurnosnih mjera kako bi se izbjegao rizik za sigurnost informacija koje se obrađuju na internetu, inzistira na jačanju borbe protiv kibernetičkih napada ili pokušaja infiltracije koji posebno potječu iz Rusije ili Kine;

Kadrovska politika

11. konstatira da je na dan 31. prosinca 2022. izvršeno 97,40 % plana radnih mjesta, tj. da je zaposleno 74 privremenih djelatnika od njih ukupno 76 koji su odobreni u okviru proračuna Unije (u odnosu na 71 odobrenih radnih mjesta 2021.); također primjećuje da je 2022. za Agenciju radilo 38 ugovornih djelatnika, sedam upućenih nacionalnih stručnjaka, 19 vanjskih djelatnika i dva konzultanta; ponavlja preporuke Revizorskog suda o dodjeli stalnih i tekućih zadaća izravno zaposlenim članovima osoblja;

12. napominje da, s obzirom na dugoročne ugovore članova višeg rukovodstva Agencije (osim ugovora direktora, kojeg Agencija ne bira i koji ima mandat na određeno vrijeme), Agencija trenutačno nije u mogućnosti kratkoročno izmijeniti postojeću rodnu ravnotežu u svojem višem rukovodstvu; napominje da Upravni odbor Agencije čini deset žena (53 %) i devet muškarca (47 %); ponavlja da među osobljem i dalje postoji nedovoljna zastupljenost žena, tj. 40 žena (35 %) naspram 73 muškarca (65 %), (37 % i 63 % 2021.); podsjeća na važnost osiguravanja rodne ravnoteže osoblja i poziva Agenciju da taj aspekt uzme u obzir kad je riječ o budućem zapošljavanju novog osoblja i imenovanjima na položaje višeg rukovodstva; svjestan je da je Agencija podržala Povelju o raznolikosti i uključivosti te potvrdila predanost poboljšanju svoje politike i napora u pogledu rodne ravnopravnosti, raznolikosti i uključenosti; ponovo snažno poziva da se ulože zajednički napori kako bi se riješio problem nedovoljne zastupljenosti žena i izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o mjerljivim ciljevima za postizanje tog cilja u Agenciji;

13. konstatira da Agencija ima politiku za zaštitu dostojanstva osobe i za sprečavanje psihološkog i seksualnog uznemiravanja te da sudjeluje u međuagencijskoj radnoj skupini povjerljivih savjetnika; sa zanimanjem iščekuje njihovo izvješće i preporuke; konstatira da 2022. nije bilo prijavljenih slučajeva uznemiravanja te potiče Agenciju da i u budućnosti nastavi obavljati i razvijati rad na sprečavanju takvih slučajeva;

14. potiče Agenciju da nastavi s razvojem dugoročnog okvira za javne politike u području ljudskih resursa koji će obuhvaćati ravnotežu između poslovnog i privatnog života, cjeloživotno učenje i razvoj karijere, rodnu ravnotežu, rad na daljinu, geografsku ravnotežu te zapošljavanje i integraciju osoba s invaliditetom;

Javna nabava

15. prima na znanje da je Agencija djelomično uklonila prethodne nedostatke u javnoj nabavi koje je utvrdio Revizorski sud, posebno svojim narudžbama stavki izvan cjenika koje su dovele do uvjetnog mišljenja; pozdravlja činjenicu da je Agencija uspostavila cjelovit skup smjernica za svoje voditelje projekata, uključujući predloške i detaljne upute za uspostavljene radne postupke u skladu sa zahtjevima financijske uredbe o javnoj nabavi; napominje da će opažanje Revizorskog suda ostati otvoreno do isteka temeljnih okvirnih ugovora;

16. napominje da je 2022. dovršeno ukupno 246 postupaka javne nabave različitih vrsta, u usporedbi s 200 postupaka 2021.; podsjeća na to da je u svim postupcima javne nabave važno zajamčiti pošteno tržišno natjecanje među ponuđačima te nabavu robe i usluga po najboljoj mogućoj cijeni kako bi se osigurala učinkovita upotreba dostupnog proračuna uz poštovanje načela transparentnosti, proporcionalnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije; sa zabrinutošću prima na znanje opažanje Revizorskog suda o sve većim nedostacima u javnoj nabavi kao i da su oni i dalje glavni uzrok nepravilnih plaćanja za većinu agencija.

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa te transparentnost

17. napominje da je Agencija 2022. nastavila provoditi sveobuhvatnu politiku za sprečavanje sukoba interesa i upravljanje njima, uključujući odredbe koje se odnose na osoblje, njezine odbore i radne skupine; također napominje da je Upravni odbor u prosincu 2022. donio strože smjernice za sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa za Upravni odbor i Odbor za žalbe; nadalje napominje da se smjernicama dopunjuje postojeća opća politika Agencije o sprečavanju i postupanju u slučaju sukoba interesa koja je uspostavljena 2015. i kojom se članovima Odbora pruža dodatno razumijevanje pri ispunjavanju njihovih dužnosti u skladu s politikom Agencije o sprečavanju i postupanju u slučaju sukoba interesa, te se njima također pružaju dodatne smjernice povjerenstvu za preispitivanje pri procjeni okolnosti koje bi mogle dovesti do sukoba interesa;

18. primjećuje da je 2022. naveden jedan slučaj sukoba interesa koji se odnosi na člana osoblja; prima na znanje da je voditelj odjela riješio to pitanje odlukom da član osoblja ne bi trebao biti uključen u određene predmete koji uključuju bivšeg poslodavca, što su dodatno potvrdile pravne službe Agencije, savjetnik za etiku, ljudski resursi i što se odražava u napomeni uz spis;

19. žali zbog toga što, prema tematskom izvješću Revizorskog suda 03/2023 o unutarnjem tržištu električne energije, internetska stranica Agencije nije učinkovita jer ključni dokumenti za dionike i širu javnost nisu lako dostupni ili uopće nisu objavljeni; nadalje napominje da na internetskoj stranici nedostaje transparentnosti koja je potrebna za komunikacijski alat te da u određenim slučajevima čak nije ni u skladu s regulatornim zahtjevima; poziva Agenciju da hitno poboljša transparentnost i odgovornost svojeg rada olakšavanjem javnog pristupa dokumentima i podacima sadržanima na njezinim internetskim stranicama, jamčenjem potpune i pravodobne objave svojih odluka i podataka u skladu s pravnim zahtjevima te uvođenjem jasno definirane politike transparentnosti na temelju najboljih praksi;

20. zabrinut je zbog opažanja iz tematskog izvješća Revizorskog suda br. 03/2023 o unutarnjem tržištu električne energije, u kojima se navodi da upravljačka struktura Agencije koči njezinu učinkovitost i neovisnost; napominje da, kako je istaknuo Revizorski sud, direktor Agencije mora dobiti odobrenje Odbora regulatora za ključne regulatorne rezultate; nadalje primjećuje da usprkos tome što Odbor regulatora čini jedan predstavnik nacionalnog regulatornog tijela po državi članici i što djeluje isključivo u interesu EU-a kao cjeline, u Uredbi o Agenciji ne postoje zakonodavne zaštitne mjere kojima bi se izbjeglo sudjelovanje predstavnika u odlukama Odbora regulatora koje su u suprotnosti s određenim odlukama nacionalnih regulatornih tijela ili nacionalnim interesima (ako ih nacionalna regulatorna tijela brane u skladu s njihovim pravnim statusom). također napominje da vanjsko stručno znanje Agencije uvelike ovisi o uključenosti stručnjaka iz nacionalnih regulatornih tijela u radne skupine te, iako stručnjaci nacionalnih regulatornih tijela mogu biti izloženi sukobu interesa, ne moraju potpisivati nikakvu izjavu o sukobu interesa; poziva Komisiju da evaluira i predloži poboljšanja u upravljanju Agencijom jačanjem neovisnosti o nacionalnim regulatornim tijelima i nacionalnim interesima, provedbenih ovlasti i instrumenata konvergencije;

21. primjećuje da je u navedenom tematskom izvješću Sud je ujedno utvrdio nedostatke u provedbi unutarnjih pravila Agencije o upravljanju i objavljivanju izjava o financijskim interesima članova Odbora regulatora i Upravnog odbora; ističe da bi veća transparentnost u postupcima donošenja odluka u odborima i radnim skupinama Agencije mogla doprinijeti javnom nadzoru nad sukobljenim interesima (npr. objava zapisnika i rezultata glasovanja);

22. prima na znanje da su sastanci Agencije s lobistima registrirani na razini sastanaka direktora i objavljeni na internetskim stranicama Agencije;

23. podsjeća da je važno da Agencija razvije veću vidljivost u medijima, na internetu i u društvenim medijima kako bi informirala građane o svojem radu;

Unutarnja kontrola

24. napominje da je u cilju jačanja sustava unutarnje kontrole tijekom 2022. revidiran niz unutarnjih politika, uključujući Odluku direktora 2022-14 od 13. rujna 2022. o uspostavi registra iznimaka i neusklađenosti, kojom se utvrđuje postupak za podnošenje zahtjeva za iznimke i izvješćivanje o slučajevima neusklađenosti; Odluku direktora 2022-08 od 21. lipnja 2022. o donošenju politike i postupka za upravljanje osjetljivim funkcijama i o stavljanju izvan snage Odluke direktora 2019-06 od 2. travnja 2019. o donošenju politike i postupka za upravljanje osjetljivim funkcijama; i odluku Upravnog odbora o izmjeni Odluke br. 17/2022 Upravnog odbora od 13. prosinca 2018. o okviru unutarnje kontrole Agencije za suradnju energetskih regulatora;

25. prima na znanje da je prema godišnjem izvješću Revizorskog suda u prosincu 2022. dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti, kojemu su ovlasti za odobravanje ograničene na iznos od 500 000 eura, odobrio platni nalog u iznosu od 714 720 eura. ističe da to upućuje na nedostatak u unutarnjim kontrolama Agencije u pogledu delegiranja ovlasti za odobravanje plaćanja; poziva Agenciju da poduzme mjere kako bi osigurala da svaki nalog za plaćanje bude u skladu s tim gornjim granicama;

Ostale primjedbe

26. sa zadovoljstvom primjećuje da je Agencija 2022. počela provoditi plan penetracijskog testiranja kako bi preispitala sve postojeće i novoizgrađene aplikacije izložene internetu s ciljem redovitog penetracijskog testiranja najmanje jednom u tri godine;

27. pozdravlja činjenicu da je Agencija 2022. potpisala međuinstitucijski okvirni ugovor o savjetodavnim uslugama za provedbu i registraciju sustava upravljanja okolišem (EMAS); nadalje napominje da je Agencija nastavila s provedbom svojeg akcijskog plana za ekologizaciju za razdoblje 2021. 2022. i razmotrila mogućnost poduzimanja daljnjih koraka kako bi se bolje ispunili standardi EMAS-a zajedno s najmodavcem zbog ograničenja koja nameću posebnosti unajmljenih prostora;

28. u vezi s drugim primjedbama koje su priložene Odluci o razrješnici i horizontalne su naravi upućuje na svoju Rezoluciju od 11. travnja 2024. ([3]) o uspješnosti, financijskom upravljanju i nadzoru agencija.

([3]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0280.